

O'qish savodxonligi

I qism

1

UO'K: 808.545(075.3)

BBK 74.202.5ya72

A 38

Aydarova U. B., Azizova N. K.

O'qish savodxonligi. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 1-sinfi uchun darslik.
I qism. / U. Aydarova, N. Azizova. – Toshkent: "Novda Edutainment", 2023. – 80 b.

Taqrizchilar:

Sh. Y. Muslimova – Toshkent shahar 328-umumiy o'rta ta'lim maktabining oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;

M. M. Umarova – Toshkent shahar 222-umumiy o'rta ta'lim maktabining birinchi toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgilar:

Yodda saqlang

**Savollarga
javob bering**

**Juft bo'lib
ishlang**

Izohli lug'at:

**Diqqat bilan
o'qing**

**Gaplarni
to'ldiring**

Bu qiziq!

**Topshiriqni
bajaring**

Uyga vazifa

Quyidagi yashiringan so'zni toping.

- O'qish nima uchun kerakligini aytib bering.

She'rni ifodali o'qing.

O'qishni bilsang o'zing

Qanday yaxshi, qanday soz,
O'qishni bilsang o'zing.
Yordam kutib oyingdan
Jovdirab turmas ko'zing.
"O'qing" deya buvingga
Yolvorib turmay,
Yoki opajoningga
Yalinib yurmay.
Kutib, chorlab o'tirmasdan,
Shart o'qiysan
Tutilmasdan.

Tursunboy Adashboyev

Savollarga javob bering.

1. She'r nima haqida ekan?
2. She'r qahramoni kimdan unga kitob o'qib berishini so'ragan?

3. O'ylab ko'ring, o'qishni bilmaydigan bola hayotda qanday qiyinchiliklarga duch kelishi mumkin?
4. She'rdagi ushbu satrlar nimani anglatishi haqida o'ylab ko'ring:
*Kutib, chorlab o'tirmasdan,
Shart o'qiysan tutilmasdan.*
5. Siz qanday kitoblarni o'qishni xohlardingiz?

Izohli lug'at:

soz – yaxshi, tuzuk

jovdiramoq – iltijo bilan qaramoq,
termilmoq

chorlamoq – chaqirmoq

**So'zlar o'rnini aniqlang va maqollarni o'qing.
Siz nechta maqol o'qidingiz?**

She'ni ifodali o'qing.

I bo'lim.
Aziz Vatan,
jonajon Vatan

Alifbodan foydalanib, quyidagi soʻzni oʻqing. Raqamlar alifbodagi har bir harfning tartib raqamiga mos keladi.

21, 1, 19, 1, 13

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	D	E	F	G	H	I	J	K
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U
21	22	23	24	25	26	27	28	29	
V	X	Y	Z	Oʻ	Gʻ	Sh	Ch	Ng	

Oʻqing.

Vatan – moʻtabar

Vatan – inson tugʻilib oʻsgan joy. Ota-bobolar yashagan diyori. Vatan – bu siz sevgan odamlar makoni. Siz yashayotgan xonadon, mahalla, qishloq, shahar ham Vatan ichidagi kichik Vatandir.

Vatan ona tuproqdan boshlanadi. Uning har bir qarich yeri muqaddasdir. Inson uchun suv, havo, ota-ona qanchalik aziz boʻlsa, Vatan ham shunchalik moʻtabar.

Dunyoda mamlakatlar, shaharlar koʻp. Lekin inson uchun uning Vatani ona kabi yagonadir.

Savollarga javob bering.

1. Ushbu matn nima haqida?
2. Vatan haqida nimalarni bilib oldingiz?
3. Vatan nimadan boshlanadi?

Izohli lugʻat:

moʻtabar – aziz

makon – yashash joyi

Topshiriqni bajaring.

- Matnning har bir qismini alohida oʻqing.
- Matndan “Vatan” soʻzi ishtirok etgan gaplarni topib oʻqing.
- Nechta gap oʻqidingiz?
- Maqollarni oʻqing va mazmunini izohlang.

1. **Vatansiz** – **kuysiz** .

2.   **bilan tirik,**

 – **el bilan.**

Matnni ifodali oʻqing. Maqollarni yod oling.

So'zni toping.

O'Z+BE+VA+KIS-VA+TON

- Topgan so'zingiz haqida ma'lumot bering.

O'qing.

Ozod Vatan mehri

O'zbekiston – ozod diyor,
Ko'rkam, buyuk Vatandir.
Tuprogi zar, xo'b hosildor,
Bag'ri bog'-u chamandir.

Dilda tuyib Vatan mehrin,
Yurt haqida o'ylaymiz.
Shu boisdan uning madhin
To'lib-toshib kuylaymiz.

G'ulom Shomurod

Savollarga javob bering.

1. She'rd a O'zbekiston qanday ta'riflangan?
2. "Tuprogi zar, xo'b hosildor" deyilganda nimani tushundingiz?
3. Siz Vatanimizni yana qanday so'zlar bilan ta'riflaysiz?

Izohli lug'at:

hosildor – ko'p hosil beradigan

madhi – maqtovi

zar – oltin

ko'rkam – chiroyli

Topshiriqni bajaring.

1. She'rdan **chiroyli**, **oltin** so'zlarining ma'nodoshi ishtirok etgan satrlarni o'qing.
2. Bitta harfni o'zgartirib, yangi so'z hosil qiling.

<i>bog' – tog'</i>	<i>buyuk –</i>
<i>ozod –</i>	<i>yurt –</i>
<i>zar –</i>	<i>mehr –</i>

3. Maqolni o'qing.

*Vatan qadrini bilmagan
O'z qadrini bilmas.*

She'rdan o'zingizga yoqqan to'rtlikni yod oling.

MUNDARIJA

Qanday yaxshi, qanday soz, o'qishni bilsang o'zing 3

I bo'lim. Aziz Vatan, jonajon Vatan

Siz sevgan odamlar makoni	6
O'zbekiston – ozod diyor	8
Vatan himoyachilari.....	10
Yurt qalqonlari.....	12
O'zbekiston – jonajon yurtim mening!.....	14
Men – shu yurtning bo'lagi.....	18
Bo'lim yuzasidan takrorlash	20

II bo'lim. Qoyilman qish ishiga, zavq beradi kishiga

O'lkamda qish	23
Rosa maza qish, qorlari – kumush.....	25
Qishda jonivorlar hayoti.....	27
Qish faslining erkasi.....	29
Qishda bo'lgan voqealar I.....	31
Qishda bo'lgan voqealar II.....	34
Bo'lim yuzasidan takrorlash	36

III bo'lim. Kitob bilim bulog'i – O'quvchining o'rtog'i

Fan yo'lida nur-oftob	39
Qiziqarli mashg'ulot	41
Boshing to'lsin aqlga	43
Eng yaxshi sovg'a	45
Kitobsevar bobom.....	47
Kitob – buyuk donishmand	49
Kitoblarning makoni	51
Kitobni toza saqlang.....	53
Bo'lim yuzasidan takrorlash	55

IV bo'lim. Bahor keldi, keladi Navro'z

Salom senga, gulbahor	58
Ko'klam – yashnaydi olam.....	60
Onajonim, mehribonim.....	62
Uchib keladi qushlar.....	64
Ko'klamni boshlab kelding.....	66
Bahorning taomi.....	68
Butun borliq seni der	73
Kulib keldi Navro'zim.....	75
Bo'lim yuzasidan takrorlash	77

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

1-sinf o'qish savodxonligi I qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.